

El pitjor és la memòria

Churchill

Winston Spencer Churchill (1874-1965), descendent del primer duc de Marlborough –un altre de la nissaga que va generar, durant la nostra Guerra de Successió, la famosa cançó “Mambrú va anar a la guerra...”–, va viure noranta anys sense perdre l’humor en cap moment. Bevia, fumava i menjava el que volia; i va ser un dels protagonistes de la caiguda de l’exèrcit alemany a la Segona Guerra Mundial.

Un dia, el mariscal Montgomery li va dir: “No bec ni fumo, i estic al cent per cent de salut”. Churchill li va respondre: “Jo bec i fumo, i estic al dos-cents per cent de bona salut”. Lady Astor, que es va molestar per uns comentaris que havia fet Churchill contra ella, li va dir una vegada a la Cambra dels Comuns: “Si jo fos la seva dona, li posaria verí a dins el te”. Ell va respondre: “Doncs si jo fos el seu marit, me’l beuria!”

El polític anglès, després de provar-ho amb una bona colla, va trobar en la persona de Lord Moran el metge ideal. Un periodista li va preguntar a aquest metge en què consistia la seva feina prop d’aquell home tan il·lustre. “Doncs miri –va respondre–, solem dinar plegats, i així puc seguir de prop el seu règim”. “¿Què vol

WIKIPEDIA

dir, amb això?” “Vull dir que cada vegada que ell repeteix d’un plat, jo també ho faig”.

Contra la moda dels nostres dies de fer tota mena d’extravagàncies gimnàstiques o paragimnàstiques –com el ioga o el *ponsiu pilates*–, Churchill deia una cosa que jo li sentia dir sovint a Martí de Riquer: “Estic ben conservat gràcies a l’esport: no en faig mai”.

Quan li faltava molt poc per fer noranta anys i celebraven el seu aniversari, un fotògraf li va dir: “Espero tornar-lo a veure quan en faci cent!” El polític va respondre: “Per què no? Veig que fa cara de salut”.

Una vegada, al Parlament un opositor el va interpel·lar a crits perquè s’havia adormit: “Amic Churchill, ¿ha de deixar-se vèncer per la son precisament quan jo parlo?” Va respondre: “No, m’he adormit a posta”.

Quan va fer noranta anys, en una sessió solemne, li van regalar un quadre de Graham Sutherland, un pintor anglès molt notable, però que el presentava, va dir ell, com un bulldog espantat. El quadre era darrere seu. Quan el van descobrir, Churchill es va girar per mirarlo i, després d’uns segons de vacil·lació, va dir: “Una magnífica mostra d’art contemporani”; que era com dir, en boca d’un home que va ser més conservador que laborista, que aquell quadre li semblava un horror. La seva dona, quan ell ja havia mort, el va fer cremar pel jardiner de casa seva. I ella també es va morir. ♦♦

LOLITA BOSCH

TONI MORRISON

JOHN IRVING

FRANCESC MELCION

Els insults reiterats, la falta d’amor, els abusos sexuals: traumes infantils de mal recordar

Adolescents que van a l’escola com qui va a l’escorxador

D’adolescent, Lolita Bosch només volia córrer cap endavant o cap enrere: arribar ben aviat a la universitat o tornar al poble d’on venia. Només volia fugir d’aquella escola nova en aquella ciutat nova on li feien la vida impossible. On se sentia i se sabia sistemàticament humiliada, menyspreada, insultada. On, en definitiva, va ser víctima del *bullying*. Amb setze anys, una tarda que ja no podia més, es va arribar a prendre una capsula sencera de pastilles: va obrir la farmaciola del lavabo de casa i es va empassar tots els optalidons que hi havia. Ni llavors va explicar als pares el terror que patia cada dia de cada dia a l’escola. De fet, mai fins ara no s’havia atrevit a re- viure aquell malson en veu alta.

Ara, sí. Ara, Lolita Bosch ha escrit el llibre *Laràbia* (Amsterdam), premi Roc Boronat 2015. I per escriure’l, per atrevir-se a parlar d’ella, ha hagut de parlar amb adolescents que avui també se senten i se saben humiliats, menyspreadats, insultats. Adolescents que ploren en silenci, que es diuen “he de guanyar jo”. Adolescents plens d’una ràbia que intenten transformar en la força necessària per tirar endavant. Adolescents que es tiren d’un cinquè pis o que, per sort, a l’últim moment de-

cideixen no matar-se: “Després d’escriure la nota de suïcidi, vaig pensar que algun dia s’acabaria tot i començaria la vida”. Adolescents morts de por, que van a l’escola com qui va a l’escorxador.

Per què a mi, per què jo, per quina raó em fan tot això

“Jo no recordo haver pensat si hi havia un motiu”, escriu Lolita Bosch. És la gran pregunta que sobrevola les víctimes, la Pregunta Cop de Puny que els esclata a la cara: per què tu, per quina raó t’ho fan. “Recordo avergonyir-me’n, pensar que els havia mostrat alguna cosa de mi que hauria d’haver amagat, recordo la incredulitat i la por. Però no les raons, perquè en veritat, en veritat: mai no n’hi ha”, assegura la Lolita. I afegeix: “Tots els nois amb qui parlo aquests dies em diuen que, sobretot, estan farts que tothom busqui una raó al seu turment. Com si això donés als torturadors gairebé la raó”. La Lolita adolescent no es preguntava per què li passava a ella, allò. Però en deixava constància. “Tenia un diari de color verd que m’havien regalat els pares i hi escrivia totes aquelles coses tan estranyes que m’estaven passant. Volia entendre-les. Treure-me-les de dins. Aconseguir que em deixessin de fer mal. Tenir una vida normal”.

Com més temps callis, més profund i durador serà el dolor

“Quan t’has de curar, el pitjor és la memòria”. Ho llegeixo a la novel·la *La nit de les criatures*, de Toni Morrison, també a Amsterdam. La Lula Ann va ser una nena poc estimada, rebutjada per la pròpia família per haver nascut amb una pell més fosca. “Era tan negra que em va fer por”, admet la seva mare, negra però no tant. Una dona que ni tan sols tocava la filla color de gola de llop, si s’ho podia estalviar. Quan la nena ja ha crescut, la mare diu: “M’ha ensenyat una lliçó que ja hauria d’haver sabut: que el que fas a les criatures és important. I segurament no ho obliden mai”.

La curació, però, tampoc passa per callar. “Com més temps mantinguis en silenci una cosa que t’ha fet mal, més profund i durador serà el dolor que sentis”, sosté John Irving, que de nen va patir abusos sexuals. L’autor nord-americà ha estat a Barcelona per presentar la novel·la *L’Avinguda dels Misteris* (Edicions 62). “Els infants desprotegits i en situació de risc tenen una presència fonamental a la majoria de les catorze novel·les que he escrit –diu Irving–. Als nens dels meus llibres els passa alguna cosa que els canvia la vida i els empeny a convertir-se en la mena d’adults que seran”. ♦♦